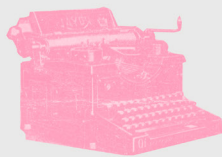

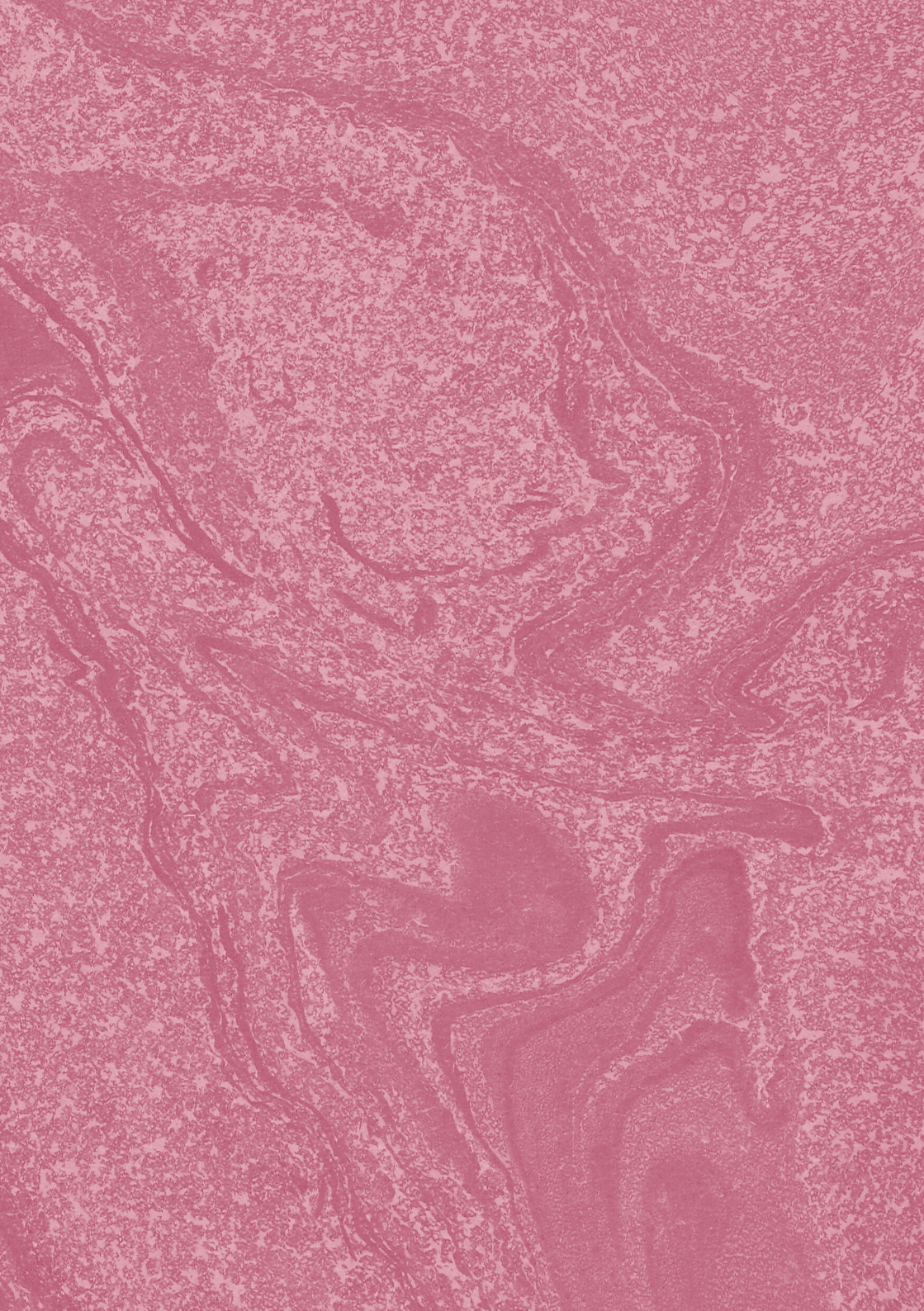
Jezyki Jezyc

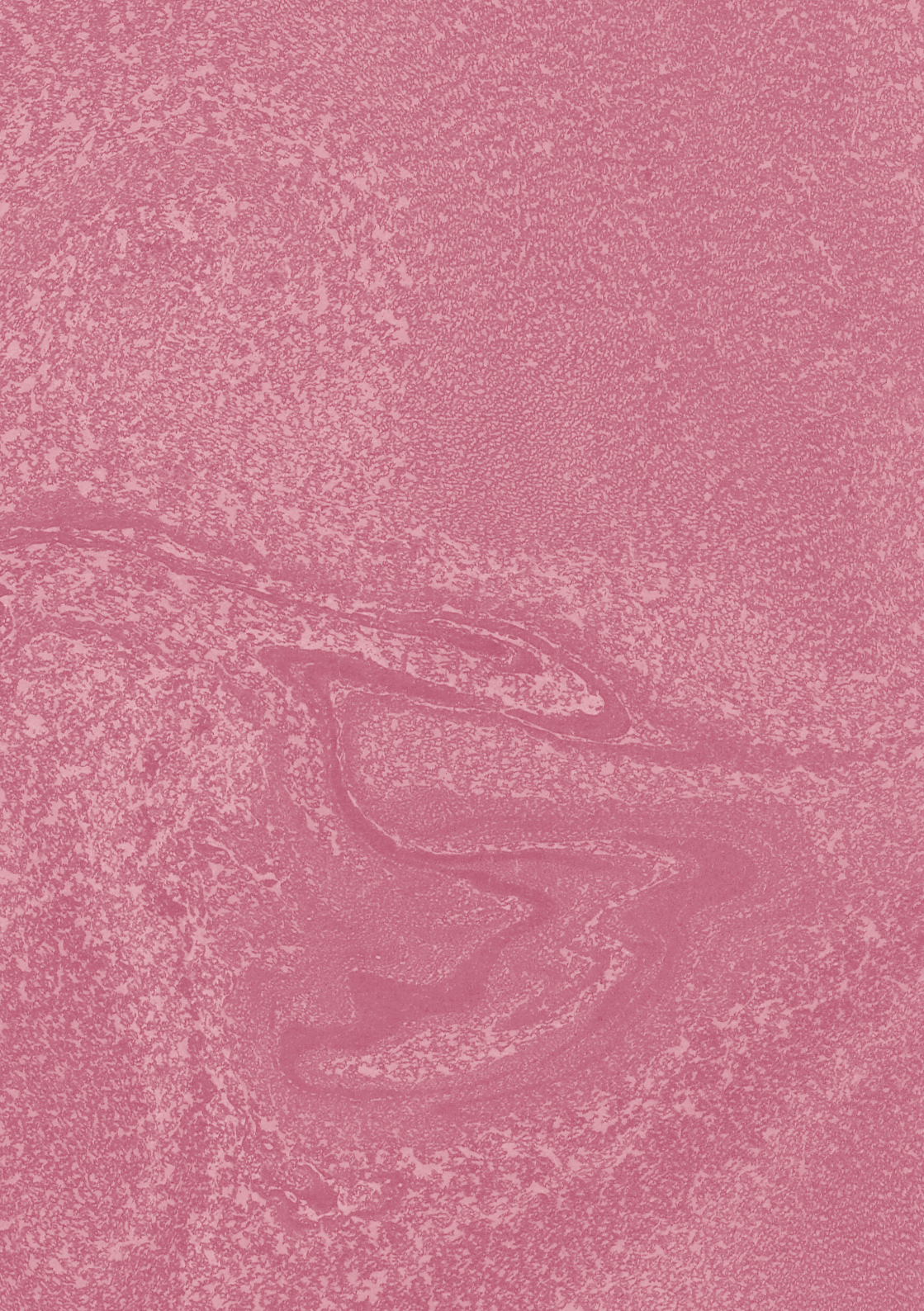
antologia tekstów uczestniczek i uczestników z pracowni
otwartej kreatywnego pisania w języckim Domu Tramwajarza

pod red. Dągmary Świerkowskiej-Kobus

Języki Języcz

antologia tekstów uczestniczek i uczestników z pracowni
otwartej kreatywnego pisanie w języckim Domu Tramwajarza

pod red. Dagmary Świerkowskiej-Kobus

Poznań 2023

Copyright by autorki i autorzy publikowanych utworów
Copyright for this edition by Fundacja KulturAkcja

Redaktor merytoryczny: Dagmara Świerkowska-Kobus
Korekta: Wojciech Kobus

Projekt graficzny okładki, skład i łamanie: Awałsia Askrobmysz

Wydanie elektroniczne: 2023
ISBN: 978-83-950140-6-2

Wydawca:
Fundacja KulturAkcja
fundacjakulturakcja@gmail.com

Dofinansowane ze środków budżetowych Miasta Poznania
Nazwa projektu: SLAM! Warsztaty kreatywnego pisania.
Projekt finansowany przez Radę Osiedla Jeżyce.

POZnań*

SPIS TREŚCI

dagmara świerkowska-kobus	8
ania bania	12
weronika biela	18
bartosz dhubala	25
anna dwojnych	27
gdziejestsebnik	33
aleksandra górecka	37
michalina janas/gemina 7	40
krzysztof juchacz	43
grzegorz kaczmarek	44
wera kątna	46
mc boro	52
monika mesyjasz	55
jan mokrzycki	57
pisarczyk	58
justyna ratajska	63
martyna rogacka	66
zoja wasylczuk	71
agata spławska	73
alicja węcławiak	76
melania wilczyńska	80

bez kompasu

Slam poetycki, to niezwykła forma ekspresji artystycznej, która przekracza granice konwencji literackich. Antologia, którą czytasz teraz na ekranie telefonu lub komputera, nie jest jedynie zbiorem wierszy, lecz podróżą przez ulice nieistniejącego w realnym wymiarze miasta, brakującej dzielnicy, gdzie słowo staje się manifestem poetyckiego zaangażowania. „Języki Jeżyc” nie mają swojej fizycznej wersji – odrzuciły okowy papieru, by pozostać na zawsze wyłącznie wirtualnym skryptem.

Osoby, których wiersze pojawiły się w tej publikacji to poetki i poeci, a jednocześnie mówczynie i mówcy wierzący w siłę słowa w procesie – kolektywnego pisania w trakcie warsztatów i przekazywania swojej twórczości publice podczas slamów poetyckich, otwartych mikrofonów, innych form obcowania z wspólnotowym odbiorem literatury. Ich wierszy nie sposób ująć w ramy druku, to słowa tkwiące w czasie.

Trzy minuty. Tyle maksymalnie trwa wypowiedź osoby przedstawiającej swój wiersz podczas slamu poetyckiego. Ile to znaków ze spacjami? Czy da się odnotować wszystkie pauzy, gesty, mikroruchy wskazujące na emocje? Z pewnością nie. Czy rywalizowanie jest formą zabawy, oporu, budowania ego, gry z istniejącymi hierarchiami? Nie ma jednej odpowiedzi. By zrozumieć slam, trzeba przyjść na slam. Ile można wyrazić w trzy minuty? Slam poetycki to nie tylko sztuka słowa, to także forma społecznego oporu i transformacji. Wśród wierszy zgromadzonych w tej antologii odnajdziemy echa społecznych nierówności, codziennych obaw i egzystencjalnych rozterek. Czasem

ze śmieszkami, innym razem zbyt serio. Możliwe, że slam poetycki nie ma środka, ale w drodze do odkrycia własnych emocji, tego co boli, denerwuje lub cieszy, umiarkowanie jest absolutnie zbędne. Na nie też przyjdzie czas.

„Języki Jeżyc” mają wymiar kronikarski, pokazują punkt wyjścia debiutantek i debiutantów. Niektóre osoby są nimi bardzo krótko, inne dłużej szukają pełnej wersji swojego twórczego głosu. Jeżycka pracownia Fundacji KulturAkcji gości wszystkich i wszystkim zapewnia miejsce, a udział w warsztatach kreatywnego pisania lub w slامية poetyckim, to dla wielu pierwsze, świadome spotkanie z pisaniem w dorosłym życiu. Wiersze w tej antologii to nie tylko pełne formy, ale również świadectwa ewolucji twórczej, gdzie słowo zaczyna nabierać mocy i staje się narzędziem introspekcji. Sam slam jest zaś tylko wierzchołkiem góry lodowej – zwieńczeniem procesu twórczego.

Antologia to zbiór autobiogeografii – spacer po nieistniejących Jeżycach, miejscu gotowym i niekompletnym. Nie ma nazw ulic, a jeśli są to tylko po to, by zmylić tropy. Nie ma też czasu, a jeśli jest, to nie łączy się w żadną logiczną całość. To tylko trzy minuty pomnożone przez liczbę bytów. Społecznej mieszaninie języków i głosów – tych zewnętrznych i tych, które walczą o przyjęcie na świat – towarzyszą zapamiętane gesty, usłyszane brawa, podniesione ręce publiki. Jedyne trwałe budowle są tutaj mosty łączące różnorodne doświadczenia. W zbiorze odnajdziemy zarówno indywidualne historie, jak i wspólne wartości społeczności związanej ze światem slamu. Możliwe, że wiersze slamowe żyją tylko w czynności mówienia, ale pozbawione żywiołu, mogą stać się fragmentami mapy, wyobrażenia terenu. Przed osobą czytającą antologię stawiamy wyzwanie, by poszukała ich performatywnej formy w pamięci lub zbudowała własne miasto.

Słowo służy do osobistych wycieczek, gier, wyznań, społeczno-politycznych deklaracji. „Języki Jeżyc” są jak filmowa stopklatka – zatrzy-

mują miniaturowe obrazy społeczeństwa, historii wielobarwnego – jak Jeżyce – kolektywu twórczego. To nie tylko zbiór wierszy, ale wyraz społecznego zaangażowania, miejsce spotkania różnych perspektyw i manifest sztuki, która przekracza granice strony i papieru.

Przekazywana światu antologia jest wynikiem pracy projektowej „SLAM! Program literackiego zaangażowania Fundacji KulturAkcji” realizowanej we współpracy z Radą Osiedla Jeżyce i Wydziałem Kultury Miasta Poznania. Nasze słowa nie miałyby domu, gdyby nie działalność Fundacji Pana Gara i dbanie o Dom Tramwajarza. Bimba pędzi dalej przez niestworzone ulice!

ania bania

drukarka

To muza wielu artystów
Początek krzyków, przekleństw i pisków
Niby sobie stoi spokojnie w kącie
Czeka cierpliwie, zachęca:

„Chodźcie, wydrukuję wam coś w czerni i bieli
W kolorze, w A4...”

I tak nęci człowieka
Jednak człowiek nieustępliwie
Czeka na chwile właściwe
Na presję, czas stresujący, krótki
Wymagający szybkiego wydruku ważnego papierka
Bo zaraz świat rozpaść się może
Jeśli nie zostanie dostarczony dokument o właściwym wzorze

I wtedy diwa, bo nie wiem jak ją inaczej nazwać
Stwierdza, że kończy pracę i musi iść spać
Może wypluje ci tylko pół strony, żebyś był wkurzony
Może zatnie papierek w swoim środku
Bo przecież jest niewinną elektrotrzępiotką
Zabranie jej toneru, bo go wyplakala
Gdy nie używałaś jej, kiedy ona tego chciała
A może po prostu czerwony guziczek zapali
(Żebyś się intelektem pochwalił)
Z komputerem się nie połączy – nie zauważyła prośby
Bo się zagapiła, gdy sama kabelek z kontaktu wywaliła

I po takim doświadczeniu zachowania drukareczki
Mam ochotę wziąć młoteczek wielki
I WPIERNICZYĆ JEJ KAWAŁ ŻELAZA DO ZBIORNIKA NA TONERY
I Z NIENAWIŚCIĄ WYCIĄGNAĆ WSZYSTKIE PAPIERY

Jednak umiem regulować emocje
Jestem dojrzała, więc: on-off, on-off

...

Nadal nie działa

Koniec tego dobrego

To jest zachowanie perfidne, obrzydłe, okropne, gówniane, zasrane
Ona robi to specjalnie - chce cię wkurzyć absurdalnie

I w takich chwilach nie wiem co mam powiedzieć więcej

Rozkładam tylko ręce

Otwieram okno, podnoszę pudło złowieszcze

I nagle słyszę:

„Dziecięcię grzeszne, już ci drukuję te twoje zabawki
Ale dwustronnie odmawiam i tylko w kolorze niebieskim
Z filigranowym wzorem w kreski na marginesie prawym
Bo nie jestem do naprawy”

I choć wzbudzanie emocji przez sztukę to pożądany proceder

To niech się drukarka sztuką udławi i mnie zostawi

Nie grzeszę aż tyle, żeby mnie tak wielka druKARA spotkała

Więc elo, idę do punktu ksero

ania bania

kukufka

Wysłałam z domu, by liczyć martwe ptaki
Znalazłam jednego - punkt dla mnie, zero dla niego
Bo to ja nadal żyję i patrzę
Na jego korpus
Bez głowy, krwiokolorowy

Podkreślę, nie poczułam przewagi
Nie cieszę się z nieszczęścia bliźniego,
Szczególnie ptasiego
Dodatkowo, gdzieś tutaj [okolice serca czy żołądka] odezwało się
coś nieprzyjemnego
Zdaje się, że zabarwienie smutku duszy na krótko

Nie wiem, co się stało
Czy to kot drapieżca?
Lis ciemiężca?
Wypadek drogowy?
Strzał karabinowy?

Wiem tylko, że ptak nie ma łepetyny
Nigdzie nie widzę żadnej jej krztyny
Stracił głowę dla ojczyzny?
Z głupoty?
Czy może przez człowieka, co uliczne robi roboty
I koparkę tak wystawia
Że ptak lecąc w pułapkę natychmiast się wstawia

Poczułam wyrzuty sumienia za ludzkość, koty czy niefortunny wypadek
Co rozdzielił kukulą matkę od dziątek
Pewnie teraz siedzą gdzieś w gnieździe cichutko
Nie mogąc patrzeć na zwłoki matki zbezczeszczone na chodniku

Wyobrażam sobie ich brzuszki nieopierzone, oczy zaszkłone
I malutkie skrzydełka, którymi owe oczy zakrywają
Co jakiś czas „kuku” odkrywając, „kuku” zakrywając i łkając

Więc ja również jako istota z empatią
„kuku”- łkam, „kuku”- łkam patrząc na matkę [dźwięki „kuku”- łkania]
Denatkę

ania bania

pralka

Program ekologiczny (wiadomo)

Trzask, pik, pik, klik

PiiiiiiP

Metodyczne ruchy głową, niczym przyspieszający bęben pralki

Spodnie oblane keczupem, gdy weszłam do makdonalda o 3 w nocy,
choć sobie obiecaliśmy, że do wakacji nie pójdziemy

Skarpetka w sosie, bo nie miałam siły pójść po ścierkę i wytarłam
stopą

Używany przez dwa miesiące ręcznik – niezmienny, bo drugiego
nie lubię, gryzie

Chusteczka higieniczna – super . . . . .

Przepełniona piżama, bo znowu śnili mi się krzyżacy mordujący
rodzinę

Gacie

T-shirt

Czapka (kto pierze czapki?)

PiiiiiiP (to był dźwięk pralki)

Metodyczne ruchy głową ustają

Uf, lepiej

...

...

...

Kurcze pieczone

Skarpetka z puentą wiersza oczywiście się zgubiła

weronika biela

autobiografia, o którą nikt nie pytał

Nazywam się Weronika Biela.

Urodziłam się 1 lutego 2005 roku w Przasnyszu.

Ostatni raz u spowiedzi świętej byłam przed pierwszą.

Zadaną pokutę odprawiłam, obraziłam Pana Boga następującymi grzechami:

Nazywam się Weronika Biela.

Urodziłam się 1 lutego 2005 roku w Przasnyszu.

gdy miałam trzy lata, nie rozumiałam, czemu dorośli się śmieją,

gdy barwę bordową nazywałam mordową

gdy miałam cztery lata, byłam przekonana, że tata

to nie mój jedyny tata

i w przekonaniu tym będąc uparta, pytałam, gdzie jest mój drugi tata

gdy miałam pięć lat, leżąc na tapczanie unosiłam nogi ku górze,

i udawałam, że chodzę po suficie

gdy miałam sześć lat, patrząc na Wielką Brytanię na mapie,

zadawałam sobie pytanie, dlaczego Stany Zjednoczone są takie małe

gdy miałam siedem lat, dostawszy od mamy stówkę, liczyłam,

ile stówek brakuje mi do miliona, a ile bym mogła być wolna

gdy miałam osiem lat,

wierzyłam, że za 10 lat usłyszy o mnie cały świat,

gdy miałam dziewięć lat, tata zawiózł mnie do klasztoru benedyktynów

na Monte Cassino

spytałam, czy zdobył go mój dziadek, a tata na to, że dziadek w tam-

tych czasie był raczej maszynistą

nadeszły przedziwne czasy, gdy zaanektowali Krym,

gdy starzy przyjaciele stali się mi obcy,

gdy bałam się, że zginę w zamachu terrorystycznym

gdy miałam dziesięć lat, po tym, jak niemal zadławiłam się misiotabletką,
stałam się zadeklarowaną hipochondryczką
nieprzerwanie gotowa do usłyszenia onkologicznej diagnozy,
nie planowałam, co dalej uczynić z życiem, które wkrótce miało się
zakończyć
gdy miałam jedenaście lat, cierpiałam na ustawiczną bezsenność,
a wizję mej przyszłości przesycała słotno-skostniała niepewność
gdy miałam dwanaście lat, postanowiłam, że jeśli przeżyję, zostanę
psychologiem,
skoro tak często przesiaduję w gabinecie psychologicznym, jak pięknie
byłoby z tego tytułu uiszczać pieniądze
gdy miałam trzynaście lat, mój szatan, mój świat i moje ciało wiedli
naszą wojnę,
myślałam, że jeśli teraz ze sobą nie skończę,
nie będę wiedziała, jak dalej wieść życie
gdy miałam czternaście lat, dałam się oszukać na płaszczyźnie moralnej,
że wynik sprawdzianu z algebry jest miarą mej wartości totalnej
gdy miałam piętnaście lat, zażyłam pięć foremnych tabletek ibuprofenu,
by na finale olimpiady napisać jakąś rozprawkę o małym księciu
gdy miałam szesnaście lat, wychylając się z okna samochodu,
uderzyło we mnie, że słońce jak niegdyś emituje bursztynowe migotliwe
smugi, a te nadal pragną opadać na moje policzki,
jak za dni, które odeszły, czuły wiatr przeczesuje moje stargane włosy,
jak w zamglonym wspomnieniu minionej codzienności ktoś w oddali
śpiewa
ale ja już zapomniałam, kim byłam, gdy ostatni raz byłam szczęśliwa,
i nie wiedziałam, czy zdołam znaleźć tę osobę, która posiadała plan
na moje życie
gdy miałam siedemnaście lat, siedziałam na piaszczystym brzegu jeziora,
i grałam w pokera w domu letniskowym u samego Pana Boga
gdy skończyłam osiemnaście lat, chyba po raz pierwszy się urodziłam.

Więcej grzechów dotąd nie popełniłam,
ale za przeszłe również żałuję,

postanawiam poprawę, ale nie wiem, czy podołam i czy się poprawię,
a teraz po prostu dziękuję
ksiądz mnie strofuje, że mówi się „Bóg zapłać”,
a ja bezmyślnie odpowiadam „Szczęść Boże”
i spokojnym krokiem odchodzę

weronika biela

I posiedzenie sejm -0,44 kadencji

Istnieje takie państwo, którego powierzchnia to wszystkie metry kwadratowe mojego sierdolenia jest to największe państwo na świecie

ta kapitalistyczno-komunistyczna federacja pozytywnej degrengolady złożona jest, jak Stany Zjednoczone, ze stanów

funkcjonujących we względnie fantasmagorycznej, a przez to doskonałej koordynacji, są to następujące stany: stan podgorączkowy, stan klęski żywiołowej, stan mojego zdrowia psychicznego, stan konta mojej mamy, najwyższa racja stanu oraz w głowie myśli mam kiedy skończy się ten stan, bo wjedzie biały węgorz

tego kuriozalnego listopadowego dnia odbyć miało się

I Posiedzenie Sejmu -0,44 Kadencji

na miejsce obrad wyznaczyłam płat czołowy mózgu odpowiedzialny za takie istotne dla nieprzekraczania standardów demokratycznej debaty komponenty jak:

- 1) umiejętność wchodzenia w interakcje społeczne
- 2) utrzymanie uwagi
- 3) kontrolę emocji

tylko by dowiedzieć się, że gdy spałam, mięsień zginacz ramienia spontanicznie zarządził rozpoczęcie obrad w płamce ślepej lewego oka, gdzie w okresie mojej uśpionej świadomości przegłosowano szereg niecných hultajskich ustaw

Osama bin Laden i Adam Małysz byli naczelnymi kandydatami na stanowisko ministra lotnictwa, zaś o stołek prezesa Sądu Najwyższego ubiegali się Anna Maria Wesołowska i ojciec jakiegoś rapera z Warszawy, natomiast o posadę prezesa Polskiego Związku Piłki Nożnej konkurowali Zbigniew Boniek i Robert Lewandowski, a wygrała Iga Świątek, Marszałkiem Sejmu został obrany Marcin Prokop trąbka słuchowa podsunęła wszystkim taką ideę, że nie będzie przekraczany roczny budżet państwa, jeśli nie będzie ustalany żaden roczny budżet wydzwięk tej deklaracji spotęgował zuchwały komentarz koła poselskiego kosteczek słuchowych, które wyraziły opinię, że aby spłacić gierkowski dług publiczny, powinniśmy sprzedać nasz demokratyczny ustrój, bo obecnie nawet utrzymywanie anarchii za dużo nas kosztuje,

koalicja mojego problemu alkoholowego, okazjonalnego chamstwa i komitetu nieustępowania starszym miejsca w autobusie odrzuciły projekt obywatelski pt. "znalezienie pracy", a za to poparły projekt pt. "zgłoszenie się do slamu poetyckiego".

w głosowaniu parlamentarnym nad kwestią, kiedy nastąpi odpowiedni czas, by rozpocząć przedmaturalne rewizje, 4 z 4 komórek mózgowych, jakie posiadam, zagłosowały na „nie”,

a później wszyscy siedzą na podłodze i debatuja, jakby się zachowali, będąc gośćmi w programie Kuby Wojewódzkiego, i nagle wchodzi ona, wódzianka, Aleksander Kwaśniewski ma wygłosić orędzie prezydenckie.

weronika biela

manifest przedednia

jest takie dzisiaj, które pamiętamy wyłącznie dzięki jutru
a ja zawsze pragnęłam je spętać i żyć w nim po cichu
by mój brzask nigdy nie miał sposobności
przerodzić się we wrzask
przemieszczałam się między przededniami
rozmawiałam z moimi maturalnymi kolegami
na obozie harcerskim w sierpniu 1939 roku,
muskani promieniami, skąpani w szkliscie powłóczystym wietrze,
ostatnie dni ostatniego lata naszej młodości pędzą w bezpędzie
od kiedy stałam przed diabelskim młynem w Prypeciu
minęło więcej niż ćwierć, a mniej niż pół wieku
lizak z kwiatkiem w epicentrum z masy kadmowej
w dłoni oranżada o smaku gumy berylowej
w jugosłowiańskiej Srebrenicy piłam pigwową rakiję
a w 2010 roku odwiedziłam syryjską Palmirę
w 2009 roku rozmawiałam z Lechem Kaczyńskim
o skradzionym księżycu na gruzińskim niebie,
i kupiłam bilet, by zobaczyć Michaela Jacksona
na londyńskiej scenie w O2 arenie
w plecaku z logiem Ery przemierzałam podmiejskie strefy
Magik doznał szoku w dwutysięcznym roku,
gdy ja szukałam nowojorskich bogów i widoków,
stałam na Północnej Wieży
i na szczycie World Trade Center
myślałam, co nam przyniesie nowe tysiąclecie
Polsko kochana, żal odjechać - rzekł w ostatniej polskiej pielgrzymce
a babcia powtarzała, że papieskie ręce drgały już w męce

a były to moje lata dziecięce
i nie rozumiałam tej chwili, bo jedynie gumy turbo były dla mnie święte
po EURO 2012 oczekiwaliśmy na lotnisku w Doniecku
i rozmawiałam z Sashą o ulotności momentów
a w 2014 roku dziadek pod blokiem mówił, że rzuca palenie
bo przypomina mu ono codzienne samospalenie
gdzieś na fundamentach przeszłości mieszkał pokój
i gdybym opuściła teraz moje codzienne posady
w poszukiwaniu tej zagubionej osady starej daty
czy trafiłabym do właściwego państwa?
czy nie przekroczyłabym granic zamkniętego miasta?
czy na ślepej ulicy ujrzałabym ten dom,
w który wbudowany jest jeden nasz pokój,
za który się zabijamy?
jak daleko jesteś zakopany,
skoro od początku czasów wciąż cię szukamy
kiedyś napiszę mój ostatni wiersz
i ostatni raz ujrzę mych przyjaciół,
gdy organizować będziemy
spontaniczny wypad w Bieszczady
i w przeddzień mego końca powiem,
że wracam do poezji i że mam plany
jak pogodzić się z Bogiem i z tatą
a mój syn odpowie, że
Jezus Chrystus nie żyje od 2 tys. lat,
a tata od nie mniej niż ćwierć wieku,
a ja że nigdy nie jest za późno, by zbawić świat
bądź wybaczyć siedem ojcowskich zrad,
mój synu, spotkamy się wkrótce
za nie więcej niż piętnaście lat

bartosz dłubała

***

żeby być silną musisz jeść cudze¹ wątroby z kolorowych talerzy
genetycznie modyfikowane nerki drukowane kończyny
ucięte palce z sosem to wyjdzie ci na zdrowie
gdy pomyślisz o wapiennych pomnikach przed ważnymi budynkami
gdy pomylisz je z kośćmi burka zakopanego pod płótem który nie
uciekł
przed samochodem ty też nie uciekniesz wszystko to mięso
siekanie nożem gotowane we wrzątku
oka patrzą z wazy w to denko co zasłania ciecz

(10.08.2023)

¹ Fraza pochodzi z wiersza Agnieszki Żuchowskiej-Arendt opublikowanego w nr-ze 13/2023 „Stronny Czynnej”.

bartosz dłubała

***

wietrzę korytarz skrzypieniem zawiasu
nie ma smaru powiązania ze stanem duchoty
który wpełznął między ściany kiedy spałem
na pierdolonym tapczanie bez ogłady
wrzuciłem skarpety w pranie wiru wir obrót
powietrza cisnął się w nozdrza jak tłum

(16.08.2023)

anna dwojnych

hymn o poetkach

gdybym pisała wiersze
które mają brzydkie słowa
nie byłabym poetką

poetka wrażliwa jest
poetka brzydka jest
niepewna siebie jest
poetka zazdrości poetkom
ale nigdy modelkom

poetka nie szuka poklasku
nagród pieniężnych ani wydawców
poetka zawsze szuka miłości
niczego nie żąda i o nic nie prosi

nie ogląda seriali ani żadnych show
czyta Staffa Leśmiana i Poświętowską
nigdy Cosmopolitan i nie Masłowską
słucha jazzu albo Chopina
i nienawidzi mocnego brzmienia

seks uprawia by zostać matką
ani jej w głowie być kochanką

poetka ateistką nie bywa
poetka nigdy nie przeklina
poetka nie pije i potem nie rzyga

*wszystko znosi
wszystkiemu wierzy
we wszystkim pokłada nadzieję
wszystko przetrzyma*

poetka to frajerka

anna dwojnych

teodycea w opałach

kiedyś na całkiem udanej
imprezie rodzinnej
prowadzonej przez katolickiego księdza
usłyszałam cover hitu z musicalu *Grease*
w nowej wersji tekst brzmiał
Bóg jest tu, Bóg jest tam
Bóg jest w każdym z nas
Bóg jest tu, dobry jest
w każdy czas
śpiewaliśmy tę piosenkę wspólnie
gestykulując za wodzirejem księdzem
choreografia prawie jak z YMCA
wszyscy dobrze się bawiliśmy
jakiś czas później czytam
na portalu informacyjnym
atak nożownika w Poznaniu.
71-latek ugodził 5-latka nożem
tego dnia
podopieczni jednego z przedszkoli
mieli wycieczkę na pobliską pocztę
tego dnia
w tym miejscu
ktoś chciał kogokolwiek
zabić
trafiło na pięciolatka
nie znam tego chłopca
ani jego rodziców

ani tego który
podszedł do obcego dziecka
tylko po to by je zabić
ta historia przeraża
wszystkich
jednak mnie najbardziej
w momencie
gdy przypominam sobie słowa
radosnej piosenki
Bóg jest tu, Bóg jest tam
Bóg jest w każdym z nas
Bóg jest tu, dobry jest
w każdy czas

anna dwojnych

twój ojciec nie chciał dzieci

*twój ojciec był typowym ojcem
który nie chciał mieć dzieci*
mówi ci psychoterapeuta i trudno
obrażać się na prawdę
wszystko co mogłabym robić
aby się rozwijać
było tym czego nie mogłam robić
ze względu na mojego ojca
nie mogłam rysować kredką po czymś
co nie było papierem
skakać po tapczanie ani po dywanie
bawić się pokrętłem od radia
grać na trąbce zabawce
śpiewać
skoro nie robię tego tak jak Maria Callas
zbyt głośno śmiać się
mówić niezrozumiale
podskakiwać z radości na balkonie na widok babci
(cytuje: *tak robią małpy*)
budzić się w nocy bać ciemności
godzinami przeglądać katalog z lalkami Barbie
generalnie – być dzieckiem
teraz gdy mam ponad trzydzieści lat
wszyscy oczekują że sama będę miała dziecko
lubię wtedy myśleć o moim przyszłym synu lub córce
jako świadomym siebie nastolatku
lub ambitnym studencie

kilku trudnych kierunków
uzdolnionym językowo muzycznie plastycznie
zaradnym życiowo, sprawnym fizycznie
szachiście brydżyście
młodym dorosłym
z którym chodzę na koncerty
przedstawicieli rocka progresywnego lub jazzu
wieczorem rozmawiamy o utylitaryzmie i personalizmie
oglądamy filmy Tarkowskiego i Kieślowskiego
oczywiście jest to bardzo przystojny syn
lub bardzo piękna córka
piękna, czyli taka, która się nie garbi
i ma zdrowy odcień cery
(cytuję: *zaraz będziesz bledsza od tej ściany,
prostuj się!*)
jednocześnie odczuwam spory dyskomfort
na myśl o śliniącym się srającym płaczącym
dziecku
które nie rozumie świata dorosłych
nie może i nie chce
bo ma swój własny
tylko tyle
łączy mnie z ojcem

gdziejestsernik

miasta z ciasta

A gdyby tak miasta
Były jak ciasta?
Toruń to piernik
Poznań to sernik

A jakby go zrobić –
nie wiedzieć dlaczego
Nie na twarogu
Z dodatkiem rodzynka szpecącego –
Na camembercie!
Z prowansalskimi!

Naród jest głodny i trochę się ślini
Skruszonym betonem korzenny spód stoi
O, wyzwól mnie z tej słodczy niewoli!

Szarpią za boki dranie
Nóż gładko wchodzi

Nie wszystko na raz!
Nie na śniadanie!
Na podwieczorek nic nie zostanie...

gdziejestsernik

zasada nogi

„Mięczaki o dobrze wykształconej głowie, zaopatrzonej w czułka...”

– Dobra, dość tych bredni, pora kupić umywalkę.

Wyłączam telewizor, którego nie mam i wychodzę z domu, na który mnie nie stać.

Ide, idę i nie mogę przestać myśleć.

I wyobrażam sobie już te syfony!

Te takie w zlewie

I te do obrony.

Rytuał ten od dawna w mej duszy płonie

Nie

Chlapiąc na boki

Oblewam swe dłonie

Zanurzam się powoli w gęstości matki wody

Zgłębiam cieczy tajemnic skarbnicę

Piasku przesypując zapasy

Gatunki fauny niezwyklej urody

Płyną przede mną i umykają:

płetwy i łuski

muszle i ciała błoniaste

A najpiękniejsze na świecie są nogi!

Licząc od biodra aż do podłogi.

Ślimak na rozpłaszczonej pełźnie po ziemi
Niech ktoś o małży też coś nadmieni

– Dnem porusza się pozbawiona głowy

Radośnie wielce z jednej nogi na drugą przeskakując
Deczę w mogile milionów gatunków

– Dziwne uczucie –

jedna noga bardziej zmęczona od drugiej...

Docieram przed market, ktoś krzyczy:
NIE WEJDZIESZ!

O, matko protestów!

Cóżem Ci uczynił, że na drodze mej do odkupienia rąk
w porcelanowym raju stajesz?

Skały się błyszczą a na nich matowe one:
To małże, nie inaczej
Zwierzęta obojnacze
Muszli otwierają się ustacze

Charczy i skrzypi a piana leje się przez syfon...
Halo, gdzie jest moja umywalka?
I to jest ten moment, wyciągam dyktafon:

– Jak patrzę na małże to jestem głodna.

Ślimakom to nie w smak
Przystały być wyjątkowe
Część samców właśnie zamienia się w samice
A raczej organizm płęć zmienia jak mu wygodnie

Nie mogę się przedrzeć -
piętrzą się hasła i stosy ręczników
Może bym wzięła do swojej łazienki...
Do drzwi daleko
Największej małży otwiera się wieko

Duży łyk wody
Lekkie wahanie
I moja noga
Tu nie postanie!

O, nigdy więcej
I po co mieć ręce

Oddaj mi nogę
Kto? Ja? Nie mogę!
Sceny zazdrości już nie są dla mnie
Dłonie po prostu umyję dziś w wannie.

aleksandra górecka

podróż w N^d

jeśli cała nasza podróż zmieści się
w dodatniej ćwiartce układu
– tutaj czas zakrzepł poza tym cisza
nieskażona mijaniem
do dyspozycji pozostawi ciąg ruchów
wymknie się obrotom

aleksandra górecka

oddalanie

zaczepiam nić na osi liczbowej i unieruchamiam
jej koniec gorzką ślinę kładę na język przypomina pęknięcie
ziemi w szklistych paskach przegląda swoje oko

aleksandra górecka

zbieżność

potem milkły okna
odbijały się przed narodzeniem
ich obręcze rozsypywały ciało
marzły nam wtedy palce – dwa obłoki
i każdy włos z osobna
to wszystko zbiegało do punktu
który uniesiony w palcach kiedyś odpocznie

michalina janas/gemina 7

otrzyj łyżę jaskółeczko

mamo, mamo
wyrwij mnie wraz z korzeniami
ze swojej prl-owskiej działeczki
okupionej potem i moczem poznańskiej inteligencji

niczym marchewczkę poszatkuj do
niemieckiej sałatki ziemniaczanej
nic to nie będzie boleć
urodziłam się z kępką rudych włosów

poprzednie moje matuchny
patrzyły tylko jak się miotam
w tej ziemi obcej chłodnej
może myślały że mieszkają na kretowisku

marchewczkę taką jak ja
najlepiej schrupać w zestawie z
millenialskim hummusem
kupionym na przecenie w biedronce

albo sauté zapodać mnie jako
side dish obok poznańskiej
kaczki albo wrocławskiego gołąbka

nieważne jaki koniec
ważne że ptactwo niemigrujące
otrzyj łyżę jaskółeczko

michalina janas/gemina 7

serek prowansalski

ostre strumienie słońca
łapią zgubione
w gęstym wiosennym powietrzu
bociany
po ostatnim naszym spotkaniu
został mi tylko niedokończony serial na netflixie
i pusta butelka wina
z przecen lidlowskich

najstarsza grusza z mojego rodzinnego ogrodu
złożyła się w pół po ostatniej zimie
mokre odciski rąk
na szybach mojego samochodu
szpecą niemiłosiernie każdą poranną wędrówkę
próbuję wyjść z labiryntu twoich linii papilarnych
staram się regulować oddech, zaciągam hamulec ręczny

mój sąsiad mówi że nigdy nie było tak ciepłej zimy
jak ta ostatnia
że w tym roku dożynki zamieniają się w stypę stulecia
miałam ci być korzeniem
marchewką w rosole
winoroślą samorodną
którą przystrzyc trzeba tylko
na krótko przed jesienią

pamiętam takie lato
kiedy moja mama
zasiała margerytki
w miejscu pochówku moich dwóch rybek
nigdy nie powiedziałaś mi
o swoich dziecięcych przyjaźniach
przeszłość zalałeś betonem
w pęknięciach chciałam się zmieścić

jednej zimy znalazłam martwą kocię
pod choinką która przewyższa nasz dom
myślałam, że kocię śpi
śnieg zasypał ślady moje i maleństwa
mój tata znalazł nas kiedy zaczęło się już ściemniać
serek prowansalski
który jadłeś po naszym powrocie z nart
wciąż kwitnie pod moją lodówką

krzysztof juchacz

[mieszkań wiele]

Podcięte skrzydła odrastają. Powoli, nie same z siebie.
Wymaga to nadludzkiej woli i boli.
Skrzydła podcina się starannie, tuż przy łopatkach
rzecz jasna w dobrej wierze,
że oto ten ludzki zaczyn nabierze sił
i do góry się wzniesie mocą cudzych pragnień.
Tymczasem rzecz się ma
nieco inaczej.
Blizny są wstydlive,
więc się zakłada sztuczne atrapy.
Człowiek się przyzwyczaja.
Tylko nieliczni tego nie robią by nie czuć ciężaru,
jaki się na nich nakłada.
Trzeba się zaprzeć niebywale byśmy mogli pofrunąć naprawdę.
To się zdarza i nawet nie tak rzadko.
Jesteśmy silniejsi niż nam się wmawia.
Czasem zajmuje to lata, czasem to kwestia jednego zdania,
jak piórko za piórkiem w całość się składa.
Byśmy wreszcie przy rozpostartych jak ramiona skrzydłach
mogli nabrać świeżego powietrza i poczuć,
że jako w niebie, tak i na ziemi
dobrze nam się tu mieszka.

grzegorz kaczmarek

odszedłeś

odszedłeś
szarym dniem
jak dziś
prowansalskim trotuarem
pamiętam
stałam łapiąc oddech
betonem szedł szary pies
zostanie myśl że mogłeś inaczej
korzenie pamięci oplatają mnie
łapią mnie raz zaraz
szpecą myśli ciemne
odszedłeś
szarego dnia cieniem

grzegorz kaczmarek

pamięć - niepamięć

Stukot kół metaliczny
rytm uderzeń
widoki
suną, uciekają, mijają, znikają

lubię podróże
bo spotykam nowych ludzi
WARTO PAMIETAĆ
O BYCIU MIŁYM
uśmiechamy się
rozmawiamy
wymieniamy
i znikamy
po wyjściu z przedziału
NIE WARTO PAMIĘTAĆ
O OCZEKIWANIACH INNYCH
wysiadam
gdy pociąg staje
idę

wera kątna

śmierć poezji

ale przecież to nie kończy się na końcu kartki
bo przecież
ale co ja ci będę mówić
nie będę nic tłumaczyć
sama zobaczysz
jak zdejuje przed tobą słowa i staje naga
jak ci ścieka z ust ślina i zaczynasz jej opowiadać
zwierzasz się wyznajesz miłość mówisz że nikogo tak nie kochałaś

i nie możesz nic poradzić zamykasz usta zszywasz je zszywaczem
zaklejasz kropelką przybijasz gwoździami tatuujesz poważne orzeczenie
zamknięte

na litość boską nie będziesz wychodzić przecież do ludzi
gdy płynie potok słów z ust to gorsze niż krew z nosa to należy zatamować
zatrzymać zabić albo zahipnotyzować
więc piszesz wypisujesz żeby się pozbyć tego co myślisz
siostra stoi nad Tobą myśli że znów ci się zbiera na dramat
i że będziesz płakać
lub że to fragment z pamiętnika przecież wszystkie przeczytała
gdy spałaś

a Ty siedzisz któreś już życie nad tą kartką postanawiasz ją spalić
ale podpalasz sobie włosy i paznokcie
wszystko płonie uciekasz nie masz już ani włosów ani ubrań
na podłodze wszystko stracone
słowa wciąż są w Tobie upijasz się a potem opowiadasz

ten wiersz muszli klozetowej
następnego dnia żeby już na pewno zapomnieć
zakopujesz na cmentarzu pióro
które dostałaś za wygraną w konkursie ortograficznym
w trzeciej klasie szkoły podstawowej
ale to nie pomaga nadal jesteś poetką pytasz więc grabarza czy ma
wolne wieczorem
bo może chciałby cię zakopać trzepoczesz rzęsami
ale ku twemu zdumieniu on odkłada łopatę i odmawia
myślisz więc o innych ekstremalnych sposobach na pozbycie się
wiersza
rozważasz pójście na slam poetycki żeby cię wygwizdano i może
wtedy się opamiętasz
ale nawet tam nie docierasz a jeśli już to może głosują na ciebie tylko
dlatego żeby nie było ci przykro
o nie nic nie smuci nas bardziej niż wszechobecny smutek
a ostatnio przynajmy
narosło jak grzybów po deszczu na ziemi polskiej młodocianych Norwidów
cóż nie podziałało dzwonisz do matki to ostatnie koło ratunku mówisz
mamo przeczytam Ci wiersz
głos Ci drży matka przecież czytała w młodości Norwida więc wie co
jest pięć i co wiersz
matka słucha milczy wreszcie mówi
smutne to jakieś nie pisz takich
przestałam więc pisać żeby nie martwić własnej matki

wera kątna

basen

potykałam się o nie w korytarzu
odklejałam od drewnianych mebli
strząsałam z ręcznika i wyławiałam z herbaty

łzy mojej mamy rozprzestrzeniły się po całym mieszkaniu
znajdowałam je w portfelu i pudełkach po lodach zamiast koperku

mama z przyzwyczajenia zaczęła gotować łzy na obiad
a my nie zauważyliśmy że to już nie ogórkowa
przecież wciąż była słona

łzy zaczęły zastępować przedmioty
mama ubierała się we łzy myła nimi zęby i suszyła włosy

gdy zaczęły pokrywać całą podłogę
mama biegła ze łzawym mopem

któregoś dnia zastałam mamę pływającą żabką w naszym mieszka-
niu
miała uśmiech na twarzy i wyglądała jak ten bobas z Nevermind
Nirwany

nasze mieszkanie przerodziło się w basen całodobowy
sąsiedzi zaczęli się przyłączać woda zaczęła uderzać im do głowy
musiałyśmy ich wyprosić

moja mama pływa żabką w swoich łzach

wiem że któregoś dnia mama zacznie się topić
a jej łzy będą wylewać się przez okna
rzucę jej wtedy rzut słowem ratunkowym
nic więcej nie mogę zrobić
taplam się w słowach i czekam aż naprawią ten cholerny odpływ

wera kątna

wiersz otwarty do awfu

nie przyjęto mnie na awf
bo rzucam słowami a nie dyskiem
bo zdałam egzamin z historii sztuki i nie uwzględniam tam sztuki
walki o życie
bo nie mam klasy sportowej tylko klasę w sobie
bo wolę zdzierać ubrania niż kolana
bo nie mam ciała jakby rzeźbił mnie Michał Anioł
bo nie brałam udziału w olimpiadach
tylko tańczyłam na dywanie do rana

tylko jeden z tych powodów był powodem
skreślającym mnie na wstępie z listy potencjalnych kandydatów
akademii wychowania fizycznego

nie przyjęto mnie na awf
więc moje piruety w powietrzu
i słowa najwyższych lotów
znają tylko ci którzy zostali ze mną
do czwartej w sobotę
dowiedziałam się że można wytańczyć
jedzenie żałobę nieudany związek i stany lękowe

nie jest mi przykro
że nie mogę uczynić zawodu
z zawodów miłosnych zawrotów głowy i marszy żałobnych

zostawię je sobie

nie przyjęto mnie na awf
biegiem prędko nim starczy mi sił
będę pisać ile tchu to sport będę się dusić słowami upadać bieć dalej
będę w pocie i krwi i zbolątych słowach będę pisać
pisać list otwarty do awfu

będę u fizjo wykrzykiwać te słowa
będę wypluwać wam puenty na mecie
będę wprowadzać w trans piruetem
będę was odrywać od ziemi będziemy latać
zobaczycie będziemy latać nad Półwiejską

znów przypomniano mi
jak słowa nawet i zwłaszcza te ważne
łatwo usadzić wśród rezerwowych

nigdy dość czekania na swoją kolej
na pozycję gotowi
nie jesteśmy gotowi
nigdy czas nie jest odpowiedni
na miejsca niegotowi
start

można mnie zatrzymać
ale nigdy powstrzymać

awfie
jeszcze będę latać nad Półwiejską
na tysiące metrów
liter

mc boro

cykl życia wiersza

ślina zwilża poduszkę
mięśnie śmiechu i troski wyłączone
wybudzenie bez braku słów
wersy bez makijażu, pod powiekami
wszystkie włókna ciała chcą
urodzić zdrowe, piękne frazy
nakarmić, przewinąć, wyprostować
niech spodoba się w oczach świata
nasmarować kremem na gładkie czoło bez zmartwień
tylko patrzeć jak ciało motyla uśmiecha się
jeszcze tylko te głązy, które trzeba odsunąć
żeby robaki rozeszły się
żeby jasne księżycy i słońca przegoniły wilgoć i stęchlizny
jeszcze tylko dosolić karmel
dopisać cienką warstwę brudu i potu, którą miasto nakłada na ludzi
a kiedy już coraz wolniej będzie merdać ogonem
straci zapach śliny
położyć jak miesiąc na miesiącu
między innymi kartkami
przy doskonale błękitnym niebie
odprowadzić na dworzec niepamięci

mc boro

nie umawialiśmy się na kolor naszej egzystencji

nie umawialiśmy się na krojenie chleba tępym narzędziem
wypełniamy wnętrza
wspólnie dobrane meble
każdego roku zbieramy kurz
chlupot pomidorówki w brzuchu, motyle nie zwracają na nas uwagi
ich obojętność przygląda się nam
kiedy nadchodzą godziny samobójców
jemy wczorajsze ziemniaki z lodówki
nie chowamy się przed ciszą, która łypie na nas
sparciałe ciała nie jękają się
nieudręczone doskonałym pięknem wokół
pot szumi przyjemnie
czasami szaleństwo przysiada na rękawie
wolno chodzi na pajęczych nogach
a my tylko żyjemy
spokojnie jak zwierzęta grzebiemy kopytem
wysoka, rozgwieżdżona noc
a my niepazerni na przestrzeń
kiedy namilczymy się do syta
słowa łagodnie skaczą jak koty

mc boro

**zupa krem z pomidorów // kuchnia
miejska // bez gwiazdek**

ulożone w skrzynkach, między przepierzeniami
sierpniowe pomidory
uważnie, bez umiaru wybieram
damy pierwszej klasy
malinowi łajdacy
mięiste lampucery
dżentelmeni z pachnącą gałązką
podstarzałe, pogodzone z losem
przecenione na przecier
ubrani w siatki i torby wchodzą schodami na górę
przekonani o swoim sukcesie
połączą się w pary, zatańczą w kotle
mięśnie radości ponapinane
pieprzenie, cisza jak wrzątek, sól w oczy, pieprzenie
dobrze wiedzą co znaczy duszno
rozdrobnione mieszają się w tłum
naćpane słodką marchewką
uwięzione w lenistwie

miseczka wylizana
nie ma żadnej zupy
tylko zapach szypułek
pusta myśl o kolorze człowieka zblendowanego na gładko

monika mesyjasz

liryka niebytu

Była sobie raz dziewczyna,
 prostytutką zostać chciała.
 Na portalu sexrandkowym
 taki właśnie opis miała:

Chodź ze mną...
 Chodź ze mną na manowce,
 bo nie dla nas stworzony ten świat.
 Chodź ze mną...
 Chodź ze mną po bezdrożach.
 Na marginesie tyle ukrytych jest prawd.

Było sobie raz szaleństwo,
 nawiedziło myśliciela.
 Obiecując mądrość wielką,
 tak jemu zaczęło śpiewać:

Chodź ze mną...
 Chodź ze mną na manowce.
 Nie dla ciebie stworzony ten świat.
 Chodź ze mną...
 Chodź ze mną po bezdrożach.
 Na marginesie tyle ukrytych jest prawd.

Ktoś zapytał kiedyś wódki;
 jak rozpuścić swoje żale?
 Ona na to bez ogródek

powabnie rzuciła czarem:

Chodź ze mną...

Chodź ze mną na manowce.

Nie dla ciebie stworzony ten świat.

Chodź ze mną...

Chodź ze mną po bezdrożach.

Na marginesie tyle ukrytych jest prawd.

Wyrusz ze mną w podróż piękną

na tułaczkę po Nicości...

Bo ja w tej czasoprzestrzeni

nigdy więcej nie chcę gościć.

jan mokrzycki

to bardzo głośny świat

Przeciągły rozbrzmiały szum
odciska się w małżowinie
jak ta różowa masa
u stomatologa
puchnie

Wbija się we mnie stukot
szczepy błyszczącego świstu
piszczące tętniące krzyki
wszędzie przebijają świat
kakafońskie szczeliny

Wygładzaj zneutralniaj
basem tła tapetowane
powolniej odsłowniaj
kojeniem ciała błoguj
niech miękko rozwlekło

Gdyż teraz
wosk w uszach
słuchawkowe próżnie
liny wokół masztu
trzymają ja
ciągle słyszę to wycie
ciągle słyszę jak śpiewasz

pisarczyk

gniew

Dłonią szukam po omacku
próbuję dotknąć chociaż cień

lecz i on się nie pojawił

chociaż może nigdy go nie było
może wszystko to błahostka
dziecięca głupotka

więc się nie pojawi

tutaj głód, tutaj chłód
wyschnięta dolina
nie ma dzieci
ni odcisku człowieka

śladu chyba nie zostawił

nie zapisał się na stronie
– a jednak gdyby zacząć pisać
zjawiałyby się zdania wciąż to nowe
– gdyby spróbować wypowiedzieć
drżałby głos i dłonie

nie sposób cię pomieścić nawet w głowie
– tutaj pustka – chociaż może kiedyś wrzało
stąd wyschnięte trawy

nie sposób pomścić
bo nie mieścisz się w jednym
nie mieścisz się we mnie

może kiedyś byłeś ludzki
teraz przestałeś być nawet słowem
- zwykłem milczeć
i jeśli będzie trzeba
zupełnie utnę mowę

pisarczyk

pozywam

Pozywam cię – panie
świecie

pozywam

pozywam
wszystko co z tobą związane

pozywam każde ze słów
emocji
oddechów bytów

pozywam każde proste-tak
i oczywiste
nie-wypowiedziane

pozywam każdym członkiem
każdym...
fragmentem
– duszy odbiciem

pozywam
każdego

pozywam
bo się mną już nie pożywi
pozywam

choć wcale nie brałem

ja już głodny nie jestem
pozywam

pisarczyk

zaduszki

Za duszki
Za grzeszki

Za to
Że
Za życia wybrali
Nie pamiętać Cię

Za duszki
Za grzeszki
Za wszystko co złe

justyna ratajska

haj

nie ufam ludziom
którzy nie pachną
jakby nic
nie przepachnieć wsiąknąć wchłonąć
nic
bez wtarcia naskórka w byt

ani dymu w kołnierzu
stęchłych kołder chociaż
rozlanych fusów jagód
takich co zasiedziane
przez zapachnienie

nawet cuchnięcie opowiada mi historie

chęć by wpełzło do nozdrzy
natrzeć chęć nadgarstek
tarzać w esencji
nie na później
na teraz

niezwietrzały ludzki haj

justyna ratajska

pety

przyjdą tu po nas
na porządku dziennym
zakurzą w oknach nerwowym petem
odgarną zgniecioną kołdrę
kilka pościelówek zdrapią z sufitu
nie zdążyliśmy zrobić przepierki
zgodzą się im wszystkie papiery
pewni że mają pójść
na wszystkie strony
wszyscy zajęci czymś innym
postarzało się to wszystko w cholerę
a miało przecież
jak wino do płyt
lecz w tę mętną policyjną godzinę
co nasze pod dywan
zamietliśmy wtedy patrz bardzo
się przydało na dzisiaj
zostaliśmy sami

chodź

justyna ratajska

dachowce

dzikie dziewczyny rzucają pestkami
znaczą teren patykiem
koce rozkładają na dachach
dziewczyny dachowce
stopy wygrzewają na drzewach
nasmarowane żywicą włosy
lato i tak strzępi na końcach

sprane bluzki zawiązują nad pępkiem
z dzikich słonych policzków
odklejają wieczorem piaskowe malowidła
te dzikie skaczą przed ogień
opowiedzą jutro historię
o przypalanych żarem palcach

a kiedy noc wpływa do wioski
dzikie i brudne
w za dużym swetrze
za dużo myślą

martyna rogacka

wystarczyło zamieszkać na słońcu

Przez moment skóra była nietykalna
jadłam mu z ręki prawdziwą papaję.

Dostaję z powrotem mandat na czerwonym. Ten kraj
posuwa absurdem, pilnuje gdzie chodzę, sprawdza
czy na pewno zajęłam się wstydem.
Obręcz wokół bioder zaciska na granicach
niewidzialnych, więc drażnią – nie da się przekraczać
biletem w dwie strony.

Nie chciałam być rehotem przy spoconej wódce, chciałam
zobaczyć miejsca, gdzie cień się nie przesuwą.
Ciągnęłam do wybrzeża, żeby runąć w posadach
nigdy nie będę Alfamą – białe wycieczkowce
nigdy nie cumują tutaj każdy uważa, żeby nie wejść w gówno.

Wyrosłam w krainie, gdzie leży się pod stołem
nieprzerwanie nuci piosenkę sznurowanych ust.

Znowu kopię norę i zamykam oczy. Tymczasem
wyginają swoje ciała do pulsu reggaetonu, skaczą przez ocean
opalają blizny. Z daleka wyglądają ładniej, jakby taka skóra
odbijała ostrze, a nie chciała je połknąć.

martyna rogacka

czewiec

od kilku miesięcy w każdy wtorek pan Piotr
mówi do mnie spokojnym, opanowanym głosem:
nie jestem pewien, co chce pani osiągnąć, ale cyrklem
da się rysować jedynie idealne koła

poprzedniego kolorowałam według odgórnych założeń
– jakby ludzi dało się uzupełniać od linijki –
wkurwiałam się za każdym razem, kiedy burzył
wyjeżdżał za linię, improwizował własne kwestie

jak możesz mi to robić? odbijasz się nie tak jak chciałam
przewidywałam wysokiego okularnika
z wyrafinowanym poczuciem humoru
dlaczego mi to robisz?

przy stole zachowujesz się jak świnia – cały ujebany
wycierasz twarz w koszulkę, ręce w spodnie
i jak czegoś chcesz to po prostu bierzesz i okej
czaję że można tak żyć tylko dlaczego
tak bardzo mi się to podoba?

ale ty nie lubisz odpowiadać na źle zadane pytania
ani tracić czasu na zbędne formalności
więc pytam jeszcze raz: czy chcesz wejść na górę
zobaczyć prawdziwy bałagan?
a potem jeszcze raz i jeszcze i jeszcze
aż piszczy w uszach i jedyne co wiem
to że nie wezmę ani jednego więcej

leżysz jak pokonane zwierzę i sięgam po telefon
zrobić nam ukradkiem zdjęcie
(na pamiątkę, na później, na zaś)
chwytasz nadgarstek akurat kiedy błysk flesza
wyciąga z półmroku powietrze między nami

ktoś nas naelektryzował i zapomniał uziemić
ktoś nas zostawił w nagrzanym aucie i nie uchylił okna
oparty o maskę zapala papierosa, zerka na zegarek
cierpliwie czeka aż się udusimy

martyna rogacka

ojcowizna

patriarchatu nie wyrznieś z lasem deszczowym
ciepła nie nauczysz przez dziurę ozonową
przedej gen Z dowie się ile kosztuje kremacja niż twój stary
powie o co mu tak naprawdę chodzi

nasi dzielni chłopcy
ogłaszają niepodległość w za dużych garniturach
brzmi to bardziej głucho niż spiżowo
jakby nikt nigdy nie złapał ich za rękę

to raczej manifest
zazdrości o zwierzenia w damskiej toalecie
sekrety pod szkiełkiem, wyjazdy za miasto
nie po to, żeby pić tylko budować
w kółko mówić sobie, że jesteśmy piękne

kiedy wychodzimy krzyczeć zagryzają pięści
jakby nigdy nie śniła im się czułość
jakby nigdy nie marzyli o płakaniu przy kimś

Ala głaszcze kota, mama głaszcze Alę
Wojtek ogląda jak tata warczy na telewizor
emocje zostawia się na murawie i wtedy wiadomo
rzucanie mięsem, a smutny lufcik otwierasz dopiero
kiedy jest naprawdę źle, bo wstyd
ten wstyd jest zbyt ciężki, żeby go opuścić

wiem, że nie wie jak ma się ze mną kochać
dlatego nawet nie próbuję zdejmować skarpetek
widzę, że umie tylko milczeć i patrzeć
dłużej niż ktokolwiek inny przedtem

nie odwracaj się do ściany, tam nic nie ma
jestem tutaj, mów do mnie, powiedz
o co tak naprawdę chodzi

zoja wasylczuk

łapacz snów

raz po raz sięgając w głąb,
wyciągam splątane wspomnienia.
niektóre odpakowuję lekko jak prezent,
inne szpecą moje myśli na długo.
jedne zapraszam, by zostały ze mną na wieczność,
kolejne zalewam warstwą żalu i betonu.
najtrwalsze tworzywo – żalbeton.
najtrwalsze wspomnienie – to o mnie samej,
zakorzenione mocno na polskiej ziemi,
a nie na prowansalskim dworze.

zoja wasylczuk

bez tytułu

złapana na gorącym uczynku.

myślała, że przechadzając się po Prowansji ukryje swoją naturę.

w gorącej wodzie kąpana, w dusznym kącie trzymana, w szerokim gronie widywana.

twierdzi, że mieszczaństwo szpeci jej korzenie, a jej serce jest zalane betonem.

myśli porozrzucane po zaśmieconych alejkach,

a uczucia odleciały wraz ze smogiem.

w wiejskim otoczeniu od razu zostaje zdemaskowana.

raz wielkowiejska, z polem nie będzie zjednana.

agata spławska

życie od kuchni

Zaschnięte resztki nadziei
trzeba czasem zeszkrobać
z serca.

Muchy przenoszą jej bakterie
na serca inne,
by tam panoszyła się lub obumarła,
wyparzona przez wrzącą rozpacz.

Okruchy radości jedni zrzucają
na ziemię, dla gołębi,
inni wyjadają je wszystkie
łapczywie.

Wielu ludziom burczy w brzuchu z niedożywienia
miłością,
inni czkają nią nad uchem pijani
szczęściem.

Ktoś beknął obrzydliwie
rozczarowaniem
– rzeczywistość leży mu na wątrobie.

agata spławska

nie ten papier

Atramentem ust naiwnych,
pomazałam Twoje strony,
Tyś je wyrwał, zmiął, wyrzucił,
w inne gęsie pióro wpatrzony.

Wierzyłam, głupia idiotka –
żeś ze źdźbłami, czerpany –
okazałeś się jednak
zwykłym draniem kserowanym.

agata spławska

gdzie jest Bóg (wersja pierwsza)

Próżno go szukać w kościołach,
przepych go nie przyciąga,
choć uczą tam o nim w mozołach
nikt nie wie jak go rozpoznać.

Nie ma go w Jeruzalem,
nie ma go też w Betlejem,
nie ma w Mekce, Medynie,
nikt nie wie co się z nim dzieje.

Nie jest to siwy starzec,
nie jest to młoda niewiasta,
bezwizerunkowość boża
zewsząd realnie narasta.

A Bóg się zaszył w jaskini,
gdzieś w górach Azji Centralnej,
schował się, zatarł ślady,
bo nie chce nagonki medialnej.

Dlaczego uciekł? Zapytasz.
Nie chce jaskini opuścić?
Drży, że znów spotka człowieka,
a ten go zechce nawrócić.

alicja węclawiak

o czym warto pamiętać, o czym warto zapomnieć

Pamiętać
kim
się
jest
kim
są inni

***

Pamiętać kim się jest –
– to trudne
Przecież jestem w podróży

Kim są inni –
– to można zapomnieć

Po wielu latach wychodzę z przedziału
Na korytarz
Inna niż gdy wsiadałam

Ja się staję
Ty się stajesz
Oni się stają
Wy się stajecie

Nie mogę wam mówić kim jesteście
A kim nie

I sobie też nie powinnam –
– w przedziale zrobi się za ciasno

alicja węławiak

od.nowa

Raz – gajety kiwają się sennie
W marinie

Dwa – sucha ziemia wzrusza się od korzeni
Oliwnych drzew

Trzy – niemieckie dzieci łapią promienie słońca w swoje jasne włoski
W swoje pulchne rączki

Cztery – kamienny trakt wokół wyspy pachnie
Prowansalskim mydłem

Pięć – z roku na rok cykady grające na naszej wyspie
Zalewają betonem

Sześć – nagie skały wcześniej tylko nam znane szpecą teraz
Kolorowe parasole

Siedem – gajety kiwają się sennie
W marinie

Wspomnienie o naszej wyspie we mnie zostanie
A ty mi znikasz, ty mi gaśniesz
Od ciebie ono odpłynie

Na koniec cię tu przywiozę

Raz – gajety kiwają się sennie
W marinie

melania wilczyńska

może to ostatni moment w którym wystarczy pójść pobiegać

codziennie gratuluję sobie małych osiągnięć

wyjścia na rynek po pomidory
zjedzenia trzech posiłków
niekupienia paczki serowych nachosów
braku podjęcia próby kontaktu

dzisiaj zamalowałam dziury w ścianie spakowałam letnie suknie
zabiłam pleśń w łazience chlorem
przesiąkła mi skóra i włosy pofarbowane impulsywnie szamponetką
jak na ironię teraz tak ładnie się kręcą

to dopiero tydzień mówię niby do pomalowanych paznokci
to już tydzień a jak mocno się trzyma

doszukuję się klątw w kobietach z moich wierszy
złych przepowiedni w zwykłym lęku

wpisuję w google "sto dni od" wybranych dat
zastanawiając się jaka magia wtedy się wydarzy
i wiedząc że żadna ale wierząc że jakaś ale wiedząc że nie ale wierząc
że może

może jak w końcu polakieruję biurko - zerkam na wszechświat
albo uszyję nerkę ze starego plecaka albo zaoferuję pomoc na izbie
przyjęć
lub powiem miłego dnia pani w żabce może jak dwadzieścia dwa

razy w ciągu doby
zobaczę na zegarku urodziny godziny palindrom albo anielską liczbę

chciałabym umieć się modlić lub chociaż potrafić płakać gdy pytają
czy wszystko okej

melania wilczyńska

macica perłowa

unoszę głowę znad porcelanowej muszli
zerkam zamglonym wzrokiem do jej wnętrza
znów tanie wino i zabite kwasem motyle

podnoszę bolesne ciało i uśmiecham się do lustra
wycieram kącik ust myję dłonie rozpuszczam włosy

znów wracam by usiąść
bo krew nagle przyszła wcześniej i jest jej za dużo
najwyraźniej nie tylko serce ma dość wybryków

jak wszystko mnie boli myślę wstając
znów połamalam kości udając elastyczną

umytych powtórnie dłoni nie wkładam do kieszeni
wypchane są dumą i nic więcej nie zmieszczą

melania wilczyńska

poezja gimnazjalna

gdy miałam 15 lat napisałam że
wykrwawiam się
posypuję solą rany
brudnym palcem wygrzebuję mięso
codziennie coś we mnie umiera
umiera we mnie nadzieja

na to że Antek z drugiej be mnie zauważy

latem przed trzecią klasą dodałam do przemyśleń
że kto nie tańczył z falami ten nie poznał prawdziwej wolności
i nie spotkasz orzeźwienia jeśli nie zmokniesz na deszczu

trochę później uznałam że

jestem aniołem który zapomniał jak latać
i patrząc sobie nawzajem w oczy widzimy samych siebie mimo to nie
umiemy ze sobą żyć

i chciałybym to wyśmiać

ale miesiąc temu powiedziałam mu że w moich oczach zobaczył po
prostu odbicie swojego strachu

ale *zaschnięte chabry tak samo niepotrzebne i martwe jak ja* mam
wytatuowane na plecach

i nadal wierzę w empiryzm i uważam że czasem warto się sparzyć

i do dziś czeszę włosy tuż przed północą, splatam je warkocz, spinam gumką, niesforne pasma przypinamy wsuwką uśmiecham się do lustra a w środku pękam pękam pękam

gubię się czy odnajduję gdy chodzę w kółko?

